

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 119 A

Warszawa, wtorek 19 kwietnia 1938 r.

Rok XIII

Decydują się losy Barcelony Rozstrzygająca bitwa pod Tortosa

Ostatnie rezerwy czerwonych rzucone do walki

SALAMANKA, 18. 4. Komunikat głównej kwatery powstańczej donosi, że w dn. 17 bm. oddziały powstańcze zajęły w dolinie Aran pozycje przeciwnika. W okopach znaleziono setki trupów nieprzyjacielskich. Na odcinku Vinaroz wojska powstańcze posuwają się w dalszym ciągu ku północy, zajmując szereg wiosek. Na froncie Guadalajara oddziały powstańcze pochowały z górą 400 poległych żołnierzy nieprzyjacielskich.

GANDESA, 18. 4. Główny opór wojsk rządowych koncentruje się na odcinku Tortosa, gdzie zgromadzono znaczne siły piechoty i ścignięto z szeregu odcinków liczną artylerię. W kierunku Tortosa maszerują od zachodu dywizje legionistów. Podczas gdy ze strony południowej posuwają się wojska pod dowództwem gen. Garcia Valino, które zajęły miejscowość Freginales o 14 km. od Tortosa i dotarły dziś rano do San Carlos de la Biche. Wojska powstańcze starają się opanować most w

miejscowości Amposta na rzece Ebro, aby odciąć odwrót wojskom rządowym. Lotnictwo powstańcze uczestniczy skutecznie w ofensywie na całym wybrzeżu.

SALAMANKA, 18. 4. Rozstrzygająca bitwa pod Tortosa już się rozpoczęła. Czerwoni rzucili do walki ostatnie rezerwy ścignięte z Barcelony. W kołach wojskowych panuje przekonanie, że wyniki bitwy pod Tortosa zdecydują o losach Barcelony, czerwone dowództwo bowiem nie posiada już więcej środków do zorganizowania skutecznego oporu pomiędzy Tortosa i Barcelona. Walki rozpoczęły się w drugi dzień świąt i mają niezwykle krwawy przebieg. Czerwoni zmobilizowali na tyłach całą ludność cywilną. W promieniu wielu kilometrów wsie i miasteczka zostały zupełnie wyludnione. Ludność używana jest do robót pomocniczych oraz do wznoszenia rezerwowych umocnień obronnych.

stańców w Aragonii i Katalonii pod władzą gen. Franco znajduje się już 325 tysięcy km. kw. w po-

równaniu do niecałych 180 tys. km. będących jeszcze we władaniu rządu w Barcelonie.

Zwir zamiast cukierków dostarczali nieuczciwi eksporterzy Trzech oszustów żydowskich osadzono w Berezie

Urzędowa agencja PAT donosi: W tygodniu przedświątecznym osadzeni zostali w Berezie Kartuskiej Ignacy Haskelberg, Aleksy Schreiber, Mendel Futerko. Wszyscy wyżej wymienieni działając pod firmą „Polskie товариство експорту морского” w Warszawie przedstawiali ministerstwu przemysłu i handlu dokumenty o eksporcie cukierków do Indji Holenderskich i Brazylii, celem wyjednania zezwoleń importowych na herbatę i kawę tych krajów, podczas gdy w rzeczywistości towar kierowany był do Anglii, a na miejsce przeznaczenia dochodziły ładunki zwiru, maskowane niewielką ilością cukierków.

Przypadkowe ujawnienie tych manipulacji w Batawii naraziło na szwank dobre imię eksportu polskiego. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności ministerstwo spraw wewnętrznych uznało, że działalność Haskelberga, Schreibera i Futerki, jako wyrażająca szkodę interesom finansowo-gospodarczym kraju oraz dyskredytująca dobre imię handlu polskiego zagranicą, winna spotkać się z natychmiastową i surową represją.

Samoloty przepadły bez wieści Dwa zagadkowe wypadki lotnicze

CZERNIOWCE, 18. 4. Od soboty 9. 4. trwają poszukiwania rumuńskiego lotnika wojskowego Nicolae, który odleciał z lotniska w Buzau. Przepuszczalnie rozbił się on w Karpatach. Ponieważ poszukiwania w górach przy pomocy samolotów pozostały bez rezultatów, dokonuje się

obecnie poszukiwań za pomocą wojskowych patrolów narciarskich. NOWY JORK, 18. 4. W ubiegły piątek bratanek zmarłego miliardera amerykańskiego Andrew Carnegie Withfield wyleciał z lotniska Roosevelt Field na krótką przejażdżkę swym samolotem turystycznym. Od tego czasu nie było o nim żadnych wiadomości i wszelkie poszukiwania spłyły na niczym.

Hr. Ciano jedzie do Londynu

LONDYN, 18. 4. Dzienniki angielskie twierdzą, że włoski minister spraw zagr. hr. Ciano ma być zaproszony do Londynu w ciągu bieżącego lata.

Jak zdobyto Vinarez? Walki na wybrzeżu morskim

RZYM, 18. 4. Z granicy francusko-hispańskiej nadchodzi nowe szczegóły o zajęciu Vinarez przez oddziały powstańcze. Trzy statki rządowe na pokładzie których znajdowali się liczni dowódcy wojskowi i przewodnicy polityczni, usiłowały się wymknąć, lecz zagrożone przez ogień artylerii powstańczej, wywiesiły białe flagi i zawróciły do portu. Wszyscy, znajdujący się na pokładzie tych statków m. in. dwaj pułkownicy, 5-ciu kapitanów i wielu innych oficerów, zostali wzięci do niewoli.

walkach nad Ebro od dn. 9 marca do dni ostatnich. Zwłoki tych legionistów, zostały pochowane z honorami wojskowymi na cmentarzach wojskowych, nad którymi opieka została powierzona rycerskiemu i chrześcijańskiemu miłosterdziemu narodu hiszpańskiego.

Owie trzecie Hiszpanii w rękach narodowców

BURGOS, 18. 4. Po zwycięstwach, odniesionych przez pow-

Zamach na pociąg 5 osób zabitych, 12 ciężko rannych

PARYŻ, 18. 4. Pociąg pośpieszny Algier — Oran wykoleił się w niedzielę rano wskutek rozkręcenia szyn. Katastrofa wydarzyła się w pobliżu stacji Attafs pomiędzy Aifreville a Orleanville. 5 osób po-

TOKIO, 18. 4. Minister oświaty o którym w kołach politycznych mówią jako o możliwym następcy premiera ks. Konoye, oświadczył przedstawicielom prasy: „że w rządzie nie są żadne zmiany ze

Zwrot w polityce wewnętrznej Japonii Doniosła narada premiera z ministrem wojny Ks. Konoye nie ustąpi

względem na wysoki autorytet, jakim cieszy się ks. Konoye”. W kołach politycznych zapewniają jednak, że minister wojny odejdzie z ks. Konoye doniosła narada pod koniec bież. tygodnia i że narada ta może stać się punktem zwrotnym w obecnej polityce.

Przewodniczący stronnictwa przedstawi konieczność zbliżenia do partii Seiyukai. Jak przypuszczają jednak, na zebraniu tym omawiana będzie sprawa zbliżenia obu stronnictw, celem podjęcia wspólnej akcji w obliczu aktualnych zagadnień, nie zaś utworzenia nowego wspólnego stronnictwa, czego domagają się koła wojskowe.

Spór o tytuł cesarza ma być zlikwidowany

PARYŻ, 18. 4. Dzienniki zapowiadają rychłe rozpoczęcie rokowań włosko-francuskich, które mają być wprowadzone normal-

na drogą dyplomatyczną i których następstwem ma być przyznanie do Rzymu ambasadora akredytowanego przy królu Włoch i cesarzu Etiopii.

PARYŻ, 18. 4. Kola miarodajne potwierdzają, że francuski chargé d'affaires w Rzymie Blondel dokonał w sobotę z polecenia swego rządu demarche u rządu włoskiego, zmierzająca do podjęcia rokowań, których rezultatem ma być zamianowanie w ciągu maja ambasadora francuskiego przy Kwirynale. Odpowiedź rządu włoskiego spodziewana jest w najbliższym czasie.

Ządamy kolonij

Doroczne dni kolonialne były w tym roku dużą manifestacją. Jakkolwiek zewnętrzna forma tej propagandy była dobrze opracowana i wypadła pokaźnie, to jednak społeczeństwo wysunięte żądania przyjmowało z niedowierzaniem, wątpiąc w możliwość ich realizacji.

Istotnie bowiem zestawienie żądania posiadłości zamorskich z dzisiejszym stanem rzeczy wewnątrz państwa polskiego, z brakami gospodarczymi, ze stanem rozbitcia politycznego nie usposabia optymistycznie. To też duża część społeczeństwa polskiego traktuje żądanie kolonij jako piękną mrzonkę, o której będzie można mówić poważnie dopiero po uporządkowaniu wszystkich spraw wewnętrznych.

Propaganda L. M. i K. wielokrotnie już podkreślała gospodarcze znaczenie kolonij dla Polski, że choćby wymienię tu sumę 204 milionów, jakie dopłaciliśmy za fracht w

r. 1936, czy też przykład, że przeciętnie trzecią część należności za towary kolonialne przepłacamy.

Sprawy zysków pieniężnych płynących z kolonij, sprawy surowcowe były już niejednokrotnie omawiane. Nie wyczerpują one jednak całego szeregu doniosłych zagadnień, związanych z posiadaniem kolonij.

Trzeba sobie zdawać sprawę, przystępując do realizacji żądań kolonialnych, że nie mogą one odsunąć na dalszy plan spraw wewnętrznych, nie mogą być jeszcze jednym z cyklu zagadnień, rozdrabniających wspólne wysiłki.

Musimy pamiętać, że polityka światowa żydostwa będzie robiła próby pozbycia się przez emigrację nadmiaru ludności rolniczej dla pozostawienia żydów w Polsce.

pragną wszyscy Polacy bez różnicy przekonań politycznych muszą wzbudzić zrozumienie, że trzeba jak najszybciej doprowadzić do uregulowania stosunków wewnętrznych i do skoncentrowania sił narodowych.

Żądania kolonij mają ogromne znaczenie dla poczucia przężności narodowej, dla stanu psychicznego narodu. Jest to jedna ze spraw, budzących poczucie, że naród ma przed sobą nie tylko zadania na dziś, nie tylko spory wewnętrzne — ale zagadnienia, których zasięg świadczy o ciągłości pracy narodu i koordynacji wysiłków różnych grup społecznych i pokoleń. Dziś, gdy w rozbitciu politycznym zatracą się poczucie proporcji spraw bieżących do żądań narodu, każda praca, odbudowująca to poczucie ma duże znaczenie.

Posiadanie kolonij ma dla narodu ogromne znaczenie wychowawcze, daje możliwość szkolenia pionierów, ludzi

przedsiębiorczych, daje sprawdzian siły ekspansywnej narodu.

Polska jest w trudnym położeniu, jeśli chodzi o realizację postulatów kolonialnych. Nikt z posiadaczy kolonij nie kwapi się dziś do podziału swych posiadłości, wszystkie argumenty propagandowe Polaki rozbijają się o mur interesów państw kolonialnych. Więcej jest też obecnie w naszej propagandzie prośby, niż żądania.

Musimy — pomimo wszystkich trudności — otrząsnąć się z gnąbiącego nas kompleksu niższości, musimy pamiętać, że mamy prawo żądać, że zdobyć możemy kolonie nie przez błaganie, ale przez siłę wewnętrzną, musimy wreszcie budzić w społeczeństwie polskim poczucie tej siły i wspólnych zadań. To też z całą świadomością odpowiedzialności i konsekwencji — żądamy kolonij.

J. W.

Wielkanoc wśród śniegu

Pogoda podczas dwu dni świąt Wielkiej Nocy była miniaturowym obrazem tegorocznej wiosny: rano pierwszego dnia świąt miał wśród chmur i deszczu, popołudniu ukazało się słońce. Następnego dnia rano kilkakrotnie padał śnieg, przechodząc chwilami w zadymkę. Popołudniu chmury rozproszyły się i zapanaowała piękna słoneczna wiosenna pogoda. W całej Polsce panowała temperatura w pobliżu 0 stopni.

Przewidywany przebieg pogody w dniu dzisiejszym:
Po pogodnej cichej i chłodnej nocy (przymrozki) w ciągu dnia pogoda słoneczna z przejściowym wzrostem zachmurzenia typu kłębiastego i przelotnymi opadami. Przy umiarkowanych, porywistych wiatrach zachodnich i północno-zachodnich (górnym około 50 km. na godz.), temperatura do 10 st.

Legioniści włoscy polegli w Hiszpanii

RZYM, 18. 4. Dzienniki ogłaszają 12-tą listę z nazwiskami legionistów włoskich poległych w Hiszpanii. Lista ta obejmuje 204 nazwiska ochotników włoskich, poległych w

Sprytny manewr socjalistów z Piotrkowa

Przeciwdziałanie bojkotowi żydów za pieniądze z kasy miejskiej

Członkostwo elementów socjalistycznych w Piotrkowie, o ile chodzi o finansowanie ich przedsięwzięć partyjnych i społecznych — jest powszechnie znane. Zbyteczne jest wymieniać wszystkie organizacje społeczne i sportowe, które, gdyby im przyszło żyć z własnych funduszy, tego samego dnia skończyłyby swój marny żywot. Znaną jest rzecz, że wszelkie roboty, na administrację których mają wpływ socjaliści, czy to będą roboty publiczne, czy inne jakiejś przedsiębiorstwa, gdzie socjaliści mają wpływ na angażowanie pracowników — poprzedza zawsze zorganizowanie jakiegoś związku zawodowego. Członkowie związku potem są mile widziani i związek tylko dzięki temu może istnieć. Tak było chociażby ostatnio z zorganizowaniem woźniców w zawodowce PPS-u.

Pod wpływami socjalistów znaj-

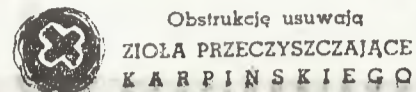
duje się jeszcze gospodarka miejska, gdyż socjaliści mają łącznie z żydami większość w radzie miejskiej.

Akcja bojkotowa, rozwijająca się w Piotrkowie, dzięki inicjatywie Związku Polskiego, coraz lepiej była oddawana solą w oku miejscowych „obrońców uciśnionych zydostwa”. „Robotnik” wypisywał ziewając nienawistną do „pikieciarzy” nawoływania do solidarnej akcji „proletariatu”. Nie wiele to pomogło. Turowcy również bezinteresownie niechętnie nadstawiali grzbietu za żydów i ich kontrakcja mierna i lekka — nie mogła przeciwstawić się żywiołowej akcji uświadamiania polskiego społeczeństwa.

Zarząd miejski zorganizował więc t. zw. „policję targową” na okres przedświąteczny. Naturalnie, że ta „policja” nie tyle pilnuje porządku, ile utrudnia prowadzenie akcji bojkotowej.

Spółdzielczość Piotrkowa jest

o żywego oburzone takim trwoniem grosza publicznego dla żydowskiego interesu i spodziewa się, że wkrótce tu władze nadzorcze i pouczą Zarząd Miejski na co powinny być obracane pieniądze tak skandalicznie obdużonego miasta, jakim jest Piotrków.

Obstrukcję usuwają ZIOLA PRZECZYSCZAJĄCE KARPINSKIEGO

Zboczeniec napadł na 6-letnią dziewczynkę

INOWROCŁAW, 18. 4. (wi). Robotnica Józefa Matuszak z Prądoci, pow. Inowrocław, wysłała po towar do dośledzkiego do wsi sklepiku kolonialnego. Na powracającą z towarami dziewczynkę napadł na szosie nieznaną osobnik, który wciągnął ją do przydrożnego rowu i usiłował zgwałcić. Za opryskiem, który zbliżył na rowerze, policja wszczęła śledztwo.

Herbata przed posiedzeniem jako premia za punktualność radnych

Niezwykłe stosunki w Brześciu nad Bugiem

BRZEŚĆ n. Bugiem, 18. 4. W Brześciu n. Bugiem odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej, które rozpoczęło się z prawie 2 godz. opóźnieniem. Nie pomogło poprzednie ukaranie radnych grzywną w wysokości 3 zł. Na obecnym posiedzeniu doszło nawet do tego, że by zatrzymać paru radnych przybyłych punktualnie, prezydent kazał podać herbatę przed posiedzeniem rady, a nie jak to bywało dotychczas, podczas przerwy.

Po odczytaniu protokołu z poprzedniego posiedzenia, prezydent zakomunikował, że wojewoda polski zatwierdził szereg uchwał Rady w sprawie zaciągnięcia pożyczek materialowych z Funduszu Pracy na prowadzenie robót inwestycyjnych. Po zakomunikowaniu jeszcze szeregu innych aktualnych spraw, Rada Miejska uchwaliła zaniechanie potrącenia od pracowników miejskich podatku specjalnego, bowiem dochód z tego tytułu nie został przewidziany w budżecie na rok 1938/39.

Następnie Rada rozpatrywała wniosek Komisji techniczno-budowlanej w przedmiocie odwołania mieszkaniec miasta Brześć o do fragmentarycznego planu zabudowy przedmiścia grajewskiego. Rada wniosek Komisji uchwaliła, odrzucając szereg odwołań i uwzględniając tylko odwołania mieszkańców ulicy Ukosińskiej, przez co plan zabudowy przedmiścia grajewskiego został ostatecznie uchwalony.

Podrózuj samolotem

WTOREK
8.00 Czas i pieśń. 8.10 Koncert parany. 9.00 Nabożeństwo. 10.30 Koncert 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 Audycja dla dzieci starszych. 16.15 Utwory salonowe na 4 ręce w wyk. Zofii Rozmanojskiej i Jerzego Sulikowskiego. 16.30 Pogadanka 17.15 Koncert Orkiestry Hołenderskiej (Wilenskiej). 17.50 „Głosy grają” 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Skrzypce techniczne. 18.35 Audycja dla wsi 18.38 Pieśni francuskie w wyk. Włodzimierza Derwesa. 19.50 Pogadanka. 20.00 Koncert rozrywkowy. 20.45 Dziennik. 20.55 Pogadanka. 21.00 Koncert symfoniczny w wyk. Orkiestry Filharmonii Lwowskiej. 23.00 Muzyka taneczna.

WARSZAWA I
13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.10 — 15.00 Koncert solistów. 15.00 Pogadanka. 15.10 Wiadomości sportowe. 15.15 Orkiestra salonowa Winoskiego i Wroblewskiego. 16.00 Formy i rodzaje twórczości wielkich Kompozytorów Francuskiej szkoły — utwory symfoniczne (1 audycja) (płyty). 19.05 Muzyka lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne. 22.00 „Marzyciel” — monolog. 23.15 Piosenki w wykonaniu Chęra Dana (płyty). 23.30 Muzyka taneczna. 24.00 Muzyka lekka (płyty).

AUDYCJE ZAGRANICZNE
19.00 Dvořák. „Faust” — opera Gounoda. 20.30 Wiedeń. Eiffla. Koncert symfoniczny. 20.30 Paris PTT. „Pasja wg. św. Jana” — J. S. Bacha. 20.55 Hilversum. Koncert symfoniczny z udziałem Gounoda. 21.00 Mediolan. „Atax” — opera Verdiego (tr. z La Scala).

SRODA
6.15 Pieśń „Kiedy ranne”. 6.20 Główna. 6.40 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Muzyka (płyty). 11.57 Czas i hejnał. 12.03 Audycja polinowa. 13.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 Pogadanka dla dzieci. 16.00 „Człowiek się mówi”. 16.15 Lódka Orkiestra Salonowa. 16.30 Pogadanka. 17.15 Muzyka kameralna. 17.50 „Przygotowanie młodzieży szkolnej do obrony kraju we Włoszech” — pogadanka. 18.10 Koncert zespołu „Light Opera Company”. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 „Grzesz” — nowela Ruth-Buczakowskiego. 19.20 Pieśni w wykonaniu Janiny Hupertowej. 19.35 Pogadanka prof. Kotarbińskiego. 19.50 Pogadanka. 20.00 Muzyka taneczna (płyty). 20.45 Dziennik. 20.55 Pogadanka. 21.00 Koncert Chopinowski. Wyk. Aleksander Brachociński. 21.45 Kwadrans poetycki. 22.00 Konkurs chórow regionalnych. 22.35 Muzyka lekka (płyty). 22.50 Dziennik i Kom. meteorol.

WARSZAWA II
15.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.10 Polska muzyka instrumentalna w interpretacji europejskich wirtuozów (płyty). 15.00 Pogadanka gospodarska. 15.15 Wiadomości sportowe. 15.20 Gra Zespół Stefana Bachonia. 16.00 Koncert solistów. 18.50 Muzyka lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne. 22.00 Felieton. 23.15 Muzyka taneczna. 23.05 Motywy obce w muzyce francuskiej (płyty).

AUDYCJE KRÓTKOFALOWE
24.00—2.00. 1. Dziennik. 2. Co słychać w sporcie polskim. 3. Zapomniany utwór W. Gawronskiego. 4. Pogadanka. 5. Polska muzyka salonowa. — W przerwie ok. godz. 1.25: „Pięć wieków Unii Polskiej z Litwą” — pogadanka w języku angielskim.

AUDYCJE ZAGRANICZNE
19.00 Radio Romanja. „Parsifal” — opera Wagnera (tr. z Opery). 20.00 Sztokholm. Koncert symfoniczny. 20.00 Dvořák. Koncert symfoniczny. 20.15 Bruksela franc. Koncert symfoniczny. 20.30 Straszburg. Koncert symfoniczny. 21.00 Rzym. „Die Frau ohne Schatten” — opera R. Straussa.

Przy wprowadzeniu w życie tego planu trzeba będzie znieść 11 budynków. Następnie Rada uchwalała założenie w Brześciu n. Bug. zawodowej publicznej dofinansowanej szkoły krawieckiej żeńskiej i krawieckiej koedukacyjnej. Koszta utrzymania wymienionych szkół pokrywa w 2/3 Skarb Państwa w 1/3 zaś Zarząd Miejski, pozatem Zarząd Miejski zobowiązany jest do pokrycia wydatków administracyjnych. Wysokość udziału Zarządu Miejskiego rocznie wynosić będzie około 1000 zł.

Atrakcyjne imprezy na Krajowej Wystawie Lotniczej

Komitet Krajowej Wystawy Lotniczej projektuje w czasie trwania Wystawy urządzenie całego szeregu imprez, któreby podniosły jej atrakcyjność. I tak — dnia 29-go maja lwowska rozgłośnia Polskiego Radia będzie transmitowała na całą Polskę uroczyste otwarcie Krajowej Wystawy Lotniczej z placu Targów Wschodnich. Wieczorem odbędzie się gale przedstawienie w Teatrze Wielkim, a tereny Wystawy będą rzeźbiące iluminowane, przy czym specjalne efekty świetlne wydobędzie się przy pomocy ogni sztucznych.

W dniach 3-go, 4-go i 5-go czerwca z okazji 10-lcia Aeroklubu Lwowskiego odbędzie się Zlot Gwiazdzyści wszystkich Aeroklubów z całej Polski. W ramach tej uroczystości

Jaka jest przyczyna zatargu w Zw. Izb przem.-handlowych?

Czy zatarg prez. Klarnera z izbą poznańską?

Zydowski „Nowy Głos” tak oświetla ostatni zatarg w „Związku Izby przemysłowo-handlowych:

Powoli ujawniają się kulisy dyplomacji p. ministra Klarnera ze stanowiska prezesa Zw. Izby Przemysłowo-Handlowych. Jak się okazuje, została ona spowodowana intrygami kupców polskich z poznańskiego i pomorskiego, którzy chcą przez spowodowanie nieśmiałości i kłótni w tonie Izby, zagarnąć kierownictwo pracami Izby. M. in. jedną z takich spraw była kwestia patentów, która doprowadziła do rozłamu szeregu Izby.

Obecnie wymyślono nowy pomysł, mający na celu jedynie i wyłącznie

wprowadzenie nowego fermentu do prac Izby. Oto wniesiono projekt, aby chcąc otworzyć sklep musiał, przedstawiciele odpowiednie świadectwo kwalifikacyjne, na wzór karty rzemieślniczej.

Izba Warszawska jest przedwzrostem projektowi, wylonia się więc kłótnie i wanie w lonie Izby, co jest własnym celem endeków.

Nie mogąc znieść tych niedrogości stosunków i przewidując, że sytuacja na terenie Izby będzie stale zaostrażała, b. min. Klarner postanowił utapiać ze stanowiska prezesa Związku Izby Przemysłowo-Handlowych.

Wprowadzenie nowego fermentu do prac Izby. Oto wniesiono projekt, aby chcąc otworzyć sklep musiał, przedstawiciele odpowiednie świadectwo kwalifikacyjne, na wzór karty rzemieślniczej.

Izba Warszawska jest przedwzrostem projektowi, wylonia się więc kłótnie i wanie w lonie Izby, co jest własnym celem endeków.

Nie mogąc znieść tych niedrogości stosunków i przewidując, że sytuacja na terenie Izby będzie stale zaostrażała, b. min. Klarner postanowił utapiać ze stanowiska prezesa Związku Izby Przemysłowo-Handlowych.

Przedłużenie sezonu w uzdrowiskach

Pożyteczna inicjatywa Ligi Pop. Turystyki

Liga Popierania Turystyki wszędzie obecnie bardzo uciążliwą akcją przedłużenia sezonu w letniskach i uzdrowiskach przez rozciąganie go na wiosnę i jesień, obecnie zupełnie nie wykonywane przez uzdrowiska i przez reszce „urlopowiczów” zmuszonych obecnie przepłacać za pobyt w przepelnionych uzdrowiskach w lato.

Celem przyspieszenia rozwoju tej akcji, a zarazem uczynienia jej bardziej atrakcyjną Liga Popierania Turystyki stara się wyjednać w Ministerstwie Komunikacji wydanie zniżki kolejowej z warunkiem połączenia ich z tanimi ryczałtami pobytowymi.

Ustala się przy współpracy częściowo także i Związku Uzdrowisk Polskich listę miejscowości, do których będzie w sezonie wiosennym kierowany ruch turystyczny.

Na podstawie dotychczasowego doświadczenia możemy spodziewać się dużego ożywienia ruchu turystycznego w sezonie wiosennym. W ten

W MIKOŁOWIE

zaprenumerować „ABC” można w księgarni p. M. Burkowej (3-go Maja) w kiosku p. Nitszki (Dwórce), w kiosku p. Chrostka (Pląty) i w kiosku „Ruchu” na dworcu.

Wladomosci gospodarcze

POLSKA NA CZELE POSTĘPU PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ
Dokonało ostatnio zestawienia wskaźników produkcji przemysłowej dla 18 państw, przeważnie europejskich — za lata 1936 i 1937. Z zestawienia tego wynika, iż największy wzrost wskaźnika produkcji przemysłowej zanotowano w tym czasie w Czechosłowacji (32,3 proc.) następnie w Holandii (26,4 proc.), w Polsce (18,1 proc.). Dalej idzie Bułgaria, Italia, Japonia, Szwecja, Finlandia, Letonia, Norwegia, Niemcy i J. A. Na uwagę zasługuje, iż wskaźnik produkcji przemysłowej w U. S. A. wzrósł zaledwie o 4,8 proc., we Francji — o 4,4 proc., w Wielkiej Brytanii — o 6,1 proc., a w Belgii zaledwie o 0,8 proc.

GRANSKI RYNEK ZBOŻOWY
Gdański rynek zbożowy jest wciąż jeszcze bardzo słaby wskutek wzrostu cen zboża we wnętrzu kraju. Na wywoz: zboża, nie wyszły narazie więcej jak 2-3

Co słychać na Kresach Wschodnich?

Atak zwolenników „ukrainizmu” nie złamie pochodzą polskości

Za przykładem wsi Hrynki, 2000 przeszło osób, rozrzuconych w 29 miejscowościach przeszło już na łono Kościoła katolickiego i zasililo polski stan posiadania na Wołyniu. Oto nazwy miejscowości: Kozacki, Juśkawce, Ośniki, Mołotków, Białozorka, Janówce, Borszczówka, Chiniówka, Hucisko, Stójło i Lidawka.

Długi ten rejestr powiększy się jeszcze w ciągu najbliższych miesięcy. Pamiętajmy, że jak wykazały badania w roku zeszłym, istnieje na Wołyniu ponad 360 miejscowości, których ludność z pochodzenia polska, dziś nie mówi jeszcze po polsku ale już się budzi. Akty masowego powrotu ludności wiejskiej na wiarę ojców i głosnego wyznania swej przynależności polskiej — to świadectwo podziwu godnego bohaterstwa, to coś więcej, niż o tym w głębi kraju się sądzi.

HODOWANIE UKRAINIZMU

Bo nie zapominajmy, że dzieje się to na ziemiach, gdzie od lat już kulturowo się pępielozowicie i z niezmordowaną energią hasła, daleko odbiegające od tego, czego pragnie i co w swej duszy

polskie i pragną wyznawać wiarę ojców.

ATAK POSŁÓW

Posłowie ukraińscy z Wołynia rzucili w Sejmie oskarżenie na tych, którzy są naszą dumą i naszą chlubą: na wojsko polskie, a mianowicie oddziały K. O. P., następnie na księży, nauczycieli, osadników i t. p. zarzucając im „terror i niedozwoloną agitację przy nawracaniu prawosławnych na rzymski katolicyzm” — jak to zaznaczył poseł Baran w interpelacji do Ministra Spraw Wewnętrznych „Polski” poseł, Hoffmann, zaapelował do Premiera, mówiąc o Hrynkach, by dzięki „wybrykom poszczególnych jednostek nie wkraczano w duszę człowieka z kaloszkami”.

To są wszystkie bezczelne kłamstwa, mające na celu udowodnić brak polskośći w wyjątkach wołyńskich. I kłamstwa te nie tylko uszły na sucho, lecz, co gorsze i smutniejsze, zostały potraktowane, w sposób, wywołujący najwyższe zdumienie i oburzenie na ziemiach Wołynia.

OSKARZENIE

Cóż bowiem powiedział przewodniczący komisji budżet. Sejmu poseł Tomasz Kozłowski o Hrynkach odpowiadając na oskarżenie posła Skrypnika. Oto, ni mniej ni więcej, tylko że „z punktu widzenia polskiej racji stanu — sprawy tej nie możemy uważać za honor komukolwiek przypuszczając (!) (Przemówienie w dn. 3. II. 1938 r.) A więc polski oficer i podoficer z K.O.P., ksiądz, nauczyciel, osadnik, całe polskie społeczeństwo wołyńskie zostało honorowo zdyskwalifikowane, bo ono to właśnie było oskarżone „akcją” w Hrynkach.

Oto jakie już owoce poczynają wydawać prowadzona od kilku lat polityka narodowosłowia na Wołyniu! Przeciwno tej całej, tak znamiennej kampanii, prowadzonej zaciekle przeciwko budzeniu się wsi wołyńskiej, bezbronny i narażony w każdej chwili na nieprzeliczone szkany i przykrości!

POLSKOŚĆ ZWYCIĘZY

Świadomość jednak kim jest i jaką ma wyznawać wiarę, przekroczyła już duszę jego tak głęboko, że nie obawia się niczego, potrafi cierpieć, bo wierzy, iż zwycięstwo do niego należy.

Posiuciamy, co mówi 67-letni mieszkaniec Hrynek, p. Wojciech Zalewski, bo to dowodzi, że nie żadna „agitacja” i żaden „terror” są przyczynami masowego przyznawania się ludności wiejskiej Wołynia do polskości i wiary katolickiej, lecz głębokie przekonanie i zbudzona świadomość. Oto słowa p. Zalewskiego: „Mieszkańcy wsi Hrynki pochodzą albo z linii matki, albo z linii ojca z Polaków, z następujących rodów: Wojciechowski, Zalewski, Bejzymowicz, Zyskiewicz, Mazurów, Szatrowscy, Krawczykowski i Polański. Wskutek wynaradawiania przez rząd rosyjski, w rodzinach tych dano dzieciom nazwiska uliczne, jak „Wygony” zamiast Wojciechowski, Ryżak, zamiast Mazur, „Poleńko” zamiast Polański, itp. Mam iat 67, a matka moja mówiła, że w Hrynkach, gdy wieś była jeszcze małą osadą, to było domów polskich 20, mieszanych 15, a domów ruskich wszystkich 5”.

Wileńskie pismo narodowe

Ukazał się nowy — II (32) — numer narodowego dwutygodnika „Sprawy Otwarte”. Powiększony numer zawiera szereg artykułów znanych publicystów wileńskich. Cena pojedynczego egzemplarza 20 gr. Zadać w kioskach i księgarniach kolejowych „Ruch”. Prenumerata kwartalna „Sprawy Otwarte” wynosi 1 zł. Redakcja i Administracja: Wilno, ul. Jagiellońska 6 — 19. Poczta: Konto Rozrachunkowe Wilno I nr. 8.

Handel ratalny a żydzi

Konieczne sprecyzowanie

„Niedawanie żydom zarobków — głosi opublikowany ostatnio apel stowarzyszeń polskich do walki z zalewem żydowskim —

sprzyjać musi ich wychodźstwu z Polski — jednemu radykalnemu rozwiązaniu kwestii żydowskiej. Z całą mocą, z całym głębokim przekonaniem o konieczności samoobrony, nawołujemy do niesprzedawania żydom ziemi oraz domów, do niekupowania w żydowskich sklepach, do niekorzystania z usług żydów adwokatów, lekarzy, inżynierów, architektów, artystów i wszelkich innych zawodów“.

Ostatni punkt tego apelu wymaga niewątpliwie bliższego sprecyzowania. Równoznaczną z żydobstwem tolerancją, owoc z żydowskiej mentalności wyrosłego liberalizmu, poczynia, niestety, zbyt wielkie spustoszenia w umysłach i świadomości licznych Polaków, by można było zaniechać metody kłódnienia nowych pojęć „łopatą do głowy“.

Na tym miejscu chcemy zwrócić specjalną uwagę na jeden z tych „innych zawodów“, stanowiący ulubione zajęcie żydów i domene wielkich ich wpływów, a mianowicie na pośrednictwo. Nie będziemy nawet mówić o zbędnym pośrednictwie, tym specyficznie żydowskim procederze, który, stwarzając liczne, z każdego punktu widzenia szkodliwe ogniwa pośredniczące pomiędzy producentem i konsumentem, wypacza całkowicie nasz aparat dystrybucyjny, powodując ogromną, a dla prawidłowego życia gospodarczego wysoce szkodliwą rozpiętość, między ceną płaconą przez spożywcę, a ceną uzyskiwaną przez wytwórcę. Chodzi nam tutaj o unarodowienie

pośrednictwa potrzebnego i pożytecznego, częstokroć nawet nieodzownego, jak np. w handlu ratalnym.

O dogodności, jaką stanowi dla licznych rzesz o stałych, lecz skromnych dochodach możliwość dokonywania zakupów na kilkumiesięczne raty, pisano się już wielokrotnie. Jest to fakt, którego zapoznawanie wypaczyłoby całkowicie obraz naszej rzeczywistości. Ale faktem równie realnym i równie bezspornym jest, że Polacy powinni korzystać wyłącznie z usług polskich instytucji, ułatwiających nabywanie towarów na raty, a omijać żydowskie, w rodzaju „Tórbo“, czy „Kredytu Towarowego Kupców Detalistów“, które nie tylko żyją z pośrednictwa pomiędzy polskim kupcem i polskim nabywcą, ale nadto, w sposób zamaskowany, lecz wybitnie planowy, starają się polską klientelę skierować do żydowskich sklepów.

Taki stan nie może być nadal tolerowany, jako niesłychanie szkodliwy dla rozwoju naszego życia gospodarczego, dla rozwoju polskiego stanu posiadania. Czas najwyższy zerwać wszelkie stosunki z żydowskimi przedsiębiorstwami handlu ratalnego. Niech okres obecny, okres wzmożonych zakupów świątecznych i wiosennych, będzie początkiem nowej w tej dziedzinie ery, w której polski konsument nabywać będzie towary od polskiego kupca wyjącej się za pośrednictwem czysto polskich instytucji handlu ratalnego.

H. Jez.

KWIECIEŃ		SIERPIEŃ	
Wschód Zachód		Wschód Zachód	
4 32 18 - 33		4 32 18 - 33	
K S E Z Y C		K S E Z Y C	
Wschód Zachód		Wschód Zachód	
21 - 33 7 - 3		21 - 33 7 - 3	
Di. dnia Przybyło		Di. dnia Przybyło	
14 - 6 6 - 22		14 - 6 6 - 22	

Dziś św. Hermogenesa
Jutro św. Teodora

Szczepko i Tońko w radiowym podwieczorku

Niedzielnym podwieczorkiem przy mikrofonie odbędzie się tym razem t. j. w niedzielę dn. 24. 4. o godz. 17.00 w Tarnopolu. W podwieczorku, transmitowanym na wszystkie rozgłośnie, wystąpią ulubienicy radiosłuchaczy, Szczepko i Tońko, poza tym Józef Wieszczyk, S. Gajda, E. Kopaczynski, orkiestra, chor rezerwistów, duet cymbalistów polskich, recytator N. Krotkiewicz, oraz M. Pohorylles, który wykona parafrazy fortepianowe.

Żądać wszędzie pierwszorzędną jakością

ATRYCJE I FARBY do powielania

ALKI-TASMY

ATRAMENTY-TUSZ

KLEJE produkcji Fabryki Chem.

„SŁONCE“ Sp. z o.o.
Warszawa, Ludna 68 tel. 9.53 58

Fabryka Tykotaczy
Jan Maluszczyński
102 Marszałkowska 154,
Chmielna 33, Nowy Świat 10,
Marszałkowska 36.

JACEK BRZEZINA

PERŁY I KARABINY

POWIEŚĆ

Margaret przysunęła się bliżej do Destroja, oparła się o jego ramię, jak gdyby ciepłem swojego ciała chcąc mu dodać otuchy.

— Jego Wysokość, Emir Achmed, co wie o tej sprawie i co robił poprzedniej nocy? — Stałowe niemal spojrzenie Gibsona wpiło się w kuweickiego kęgę. Jego ironiczny uśmiech zdawał się doprowadzać do pasji zimnego Anglika.

— Wyszedłszy wcześniej od Wetmora, udałem się do swojego pałacu, gdzie spędziłem resztę nocy.

— Dziękuję. Choć jestem pewien, że Ekscelencja wie da- leko więcej, nie będę go już jednak pytał. Chwilowo zezna- nia złożone wystarczy mi! Margaret Landon, co pani może powiedzieć?

Margaret poczuwszy przy boku obecność Stanleya, zupeł- nie zmieniła się. Była taka, jak zwykle — uroczą kobietką, wesołą i nieco arbitralną, pozbawioną jakiegokolwiek cienia hysterii.

— Chyba tylko tyle, że wobec częstych zamachów na pa- na Stanleya, przypuszczam, iż śmierć Wetmora nastąpiła przypadkowo. Wziął go za kogo innego!

Dwóch ludzi drgnęło na te słowa. Stanley i Rypka. Gib- son przejechał po twarzy chustką i zastanowił się chwilę.

— Przypuszczenie pani jest błędne. Wetmore został za- bity w swoim pokoju, a poza tym ukradziono mu perły!

— Słyszałam, że znaleziono go w łóżku pana Stanleya!

— Tak, lecz między morderstwem a znalezieniem ciała upłynęło sporo czasu. Wiele się wtedy mogło zdarzyć! Dzię- kuję!

72)

Margaret wyglądała na speszoną. Teorię swoją uważała za bezwzględnie słuszną...

— Doktor Rypka, co pan może powiedzieć?

Rypka zbudził się z głębokiego zamyślenia, w jakim się od pewnego czasu znajdował. Powiódł spod zmrużonych po- wiek spojrzaniem po wszystkich obecnych, zatrzymał dłużej wzrok na Stanleyu i wykrzywił w złośliwym uśmiechu swo- je mięsiste usta.

— Po zakończeniu wczorajszej partii wróciłem do siebie i zastałem wezwanie do Jahry, do mojego przyjaciela Araba, który ciężko zaniemógł. Wsiadłem w samochód i przyjecha- łem tutaj.

— Ma pan na to świadków?

— Mam!

— Dziękuję. Na dalsze pytania odpowis mi pan później.

Stanley McBride vel Destroy, co pan wie o całej sprawie?

— Nie!

— Dlaczego wyjechał pan nocą z Kuweitu?

— Tak mi się podobało!

Gibson przełknął ślinkę.

— Czy pan orientuje się, że podobnym mówieniem ob- ciąga się?

— Według pańskiego zdania, panie Gibson!

— Michał Kłopot, a pan co powie?

— To samo, co Destroy!

— A pan, panie Canning?

— Naprzód poczekam, aż pan powie, co robił owej tra- gicznej nocy!

Zapanowało milczenie. Wszyscy zastygli, jak gdyby cze- kając na coś, co miało się stać. Jedną Margaret przerażonym wzrokiem spoglądała na Stanleya, nie mogąc pojąć jego tak- tyki.

— Ależ Stanley, czemu nie chcesz nic mówić?! Oni cie- bie posiadają o morderstwo. Broń się, udowodnij im, że to nieprawda...

Stanley uścił jej dłoń.

— Dziękuję ci, że wierzysz w moją niewinność, ale zro- zum, że nie nie mogę powiedzieć!

bson słumił wreszcie w sobie wściekłość na Canninga.

Dziś kupon dla bezrobotnych

Kursy Samochodowe dla Czytelników „ABC”

Dziś umieszczamy 2 kupon uprawniający do uzyskania jed- nego z 2 miejsc bezpłatnych na naszych „Kursach samochodowych dla Czytelników ABC”. Bę- dą to miejsca na Kursie Zawodo- wym, tak, że damy bezrobotnym nowy fach i możliwość uzyskania pracy.

Aby uzyskać jedno z dwu bez- płatnych miejsc, należy przesłać do Redakcji ABC (Al. Jerozolim- ska 121, trzy specjalne kupony, prawidłowo wypełnione, do dnia 25 kwietnia. W numerze dzisiej- szym umieszczamy Kupon Nr. 2, następny ukaże się w ciągu naj- bliższych dni.

„Kursy Samochodowe dla Czy- telników ABC” są organizowane przez naszą Redakcję w porozu- mieniu ze Szkołą Kierowców Sa- mochodowych H. Prylińskiego.

Kursy będą prowadzone w dwu grupach; Kurs zawodowy na za- wodowe prawo jazdy i Kurs Ama- torski. W czasie trwania obu kur- sów uczestnicy ich zapoznają się praktycznie z robotami warszta- towymi, szczególnie budową sil- nika samochodowego, przepisami

drogowymi i wykładami teore- tycznymi i jazdy samochodem.

Kursy H. Prylińskiego, są jed- ną z najlepszych szkół samocho- dowych i gwarantują naszym Czytelnikom zdanie egzaminu i uzyskanie Prawa Jazdy.

Kursy rozpoczną się 25 kwiet- nia r. b.

Oplaty za kursy będą o 25% niższe od normalnych i będą wy- nosić za kurs amatorski (dżentel- meński) 75 zł. za kurs zawodowy 112 zł. 50 gr. zamiast 100 i 150 zł. pobieranych normalnie.

Nauka jazdy trwa aż do zdania egzaminu.

Aby zostać przyjętym na kurs i uzyskać 25% zniżki.

Czytelnicy ABC muszą przedsta- wić w Szkole Kierowców H. Pry- lińskiego 5 kuponów umieszcza- nych w naszym piśmie.

Czytelnicy ABC będą mogli o- platy szkolne rozłożyć sobie na dogodnie raty.

OGŁOSZENIA DROBNE

ARTYKUŁY SPORTOWE

RAKIETY i piłki tenisowe oraz wszystko do spor- tów w dużym wyborze poleca **STEFAN STEFAŃSKI** Jasna 12 naprzeciw Filharmonii

RÓŻNE

A.A. chrześcijańska firma, Gar- derobę starą męską, za- mianiam na pierwszorzędne bielskie materiały. Białecki; telefon 3.39-08.

A. G garderobę starą męską zamie- niam na najlepsze materiały bielskie Wisznicki tel. 11-32-41.

MEBLE

MEBLE Firma chrześci- janska „Cie- ż- k o w s k i” Nowy Świat 39 Duży wybór nowoczes- nych mebli gotówką — ratami. Sztuki pojedyncze

MEBLE poleca nowo utworzona firma Stanisław Wyczałkowski Nowy Świat 64, tel. 2.49.85; Wyro- bny własny Warunki dogodne

MEBLE gotowe i na zamówienia własnego wyrobu poleca Chrześcijańska Wytwórnia Kary- łowski; Gorgas, ul. Świętokrzyska 2.

MEBLE Stylowe, no- woczesne Sio- łowe. Sypialnie. Gabinet- y. Sztuki pojedyncze

Wytwarzane meble tapicerskie poleca firma chrześcijańska „Cieżykowski”. Nowy Świat 64, tel. 2.49.85; Wyro- bny własny Warunki dogodne

MEBLE uniwersalne, kombinowa- ne, stalowe, sypialnie, ka- walerskie, na składnie. Zaprojektowa- ne mieszkanie jest piękne! celowe! tanie! Porady specjalisty wnętrza. „Kanadyjka”, Bracka 19.

KUPNO SPRZEDAŻ

Maszyny do pisania Maszyny Torpedo podręcz- ne, biurowe, arytmometry ihalet; duży wybór maszyn okazjnych. Sprzedaż — Kupno — Remonty. Maczuder, Mar- szalska 88 tel. 700.05.

NAUKA WYCHOWANIE

KURSY samochodowe Lenartowi- cza, Nowy Świat 24, o- platy ratalne. Zawodowy 110, Ama- torskie 70, Motocyklowe 45.

„ABC” dla Śląska

Oddział „ABC” w Katowicach, ul. Sławowa 16 — tel. 318-28.

13-letni poszukiwacze przygód jeden powrócił do domu, drugi zginął bez wieści

Do Orzegowia powrócił po długo- trwałej wędrówce 13-letni Rudolf Nogły, który zbiegł z domu rodziców w poszukiwaniu przygód. Towarzysz jego, 13-letni Alfons Cuber dotąd nie powrócił. Nogły został się z nim jesz- cze w dniu 10 bm. w Zazdrości (pow. pszczyński), gdzie przez 2 dni bawili

u pewnego gospodarza. Przed rozsta- niem się gospodarz ten polecił Cube- rowi swego znajomego w Gardawic- cach, gdzie chłopiec miał się udać. Zwierzył się on jednemu z kolegów z niechęcią do życia i zam'aru popełnie- nia samobójstwa.

„As” przemytników śląskich zesłany do Berezy

KATOWICE, 18. 4. Znany na terenie Śląska i Zagłębia Dąbrow- skiego organizator licznych szajek przemytniczych, Abram Icek Rap- raport z Sosnowca (Marsz. Piłsud- skiego 42), wysławiony kilkoma większymi aferami przemytu fu- ter z Lipska dla hurtowników warszawskich, został na mocy de- cyzji władz województwa kielec- kiego zesłany do Berezy Kartuskiej. Mimo skazujących wyroków, Rappaport był nadal niepoprawny i dalej trudnił się organizowa- niem na wielką skalę przemytu

do Niemiec, bardziej się tylko konspirując.

Katastrofa samochodowa

Na szosie pomiędzy Piekarami Śl. a Kozłową Górą wpadł samo- chód osobowy prowadzony przez dr. Tadeusza Knażyckiego z Ryb- nika (Zamkowa 3) na jadącego rowerem Pawła Przybyłę z Zyglin- ia. Przybyła uległ ciężkim oka- leczeniom głowy, rąk i nóg; nie- przytomnego odwiózł go lekarz do szpitala powiatowego w Piekar- ach Śl. Kto ponosi winę wypad- ku, wykażą dochodzenia.

Złóż ofiarę na F.O.M.

W głównej kwaterze Blüchera Żydzi obrażeni na „ABC”

Rozmowa z adiutantem marszałka

W prasie amerykańskiej ukazały się sprawozdania z wywiadu, jaki odbyli wysłannicy dzienników amerykańskich z adiutantem marsz. Blüchera w głównej siedzibie dowódcy sił zbrojnych sowieckiego Wschodu. Amerykanie udali się do jego willi w Chabarowsku w towarzystwie współpracownika jednego z pism paryskich.

„Willi jest pilnie strzeżona przez oddział olbrzymich chłopów po 2 m. wysokości każdy. Mimowolnie przypominają się czasy dawnych grenadierów.

Wprowadzają nas do poczekalni, gdzie znajdują się już wielu dziennikarzy. Towarzyszący nam Francuz jest widocznie zdenerwowany. — Od dawna już stara się bezowocnie o audiencję u czerwonego marszałka.

Wychodzi do nas młody oficer z inteligentną, subtelną twarzą. O wysokiej randze jego świadczą dwa romby na kołnierzyku.

— Tow. Blücher nie udziela wywiadu — oświadczył na wstępie. O wszelkie informacje proszę zwracać się do komitetu partyjnego.

Ogólne rozczarowanie, miny wydłużają się.

— Niestety, tow. Blücher nigdy nie udziela wywiadów. Jednak polecono mi odpowiedzieć na wszelkie pytania pań.

Momentalnie wszyscy chwytają za pióra i notatniki. Padają pośpiesznie zadawane pytania.

— Czy gen. Blücher uważa Japonię za nieuniknioną?

— Rząd sowiecki pragnie pokoju i uczyń wszystko, aby go zapewnić... Nie pragniemy wojny z Japonią i o ile to od nas zależy, postaramy się uniknąć konfliktu.

— A jak pan sądzi, czy Japonia

sama nie rozpocznie wojny? — W tym wypadku panowie zwracają się pod niewłaściwym adresem. W każdym razie zadaniem głównodowodzącego jest być przygotowanym na wszelkie ewentualności.

— Czy nazwisko „Blücher” — to pseudonim?

— Nie rozumiem panów. Każdy sowiecki obywatel może sobie wybierać nazwisko, jakie mu się podoba.

— Z jakiej rodziny pochodzi marsz. Blücher?

— Marszałek jest synem robotnika. Wszelkie szczegóły znajdują

panowie w wojskowej encyklopedii.

Padają ryzykowne pytania: — Czy marszałek Blücher jest w opozycji do rządu?

— Znowu nie rozumiem panów. Towarzysz Blücher jest członkiem Centralnego Komitetu Partii i oczywiście zwolennikiem jej generalnej linii.

Adiutant odpowiada na wszystko jak papuga, widocznie od dawna udziela podobnych wywiadów. Zadawanie dalszych pytań nie ma sensu. Rezygnujemy z wywiadu, gdyż marszałka podobno nie ma w Chabarowsku.

Pierrot w roli prokuratora

Pierwszy Sejm na Madagaskarze

Żydowski „Nasz Przegląd” oburzył się strasznie na „ABC”. Za co? A no przeczytajmy:

W dniu wczorajszym pismo „ABC” zamieściło obok nagłówka motto: „Izraelici, to niebezpieczne robactwo”. Joachim II Brandenburgski. Nie wiemy, kim był Joachim II Brandenburgski i wcale nie chcemy o tym wiedzieć. Interesuje nas co innego. Interesuje nas to, że pismo, wychodzące w Warszawie może umniejszać na naczelnym miejscu zdanie „Zawołujące Narod, słaby lecz wprawdzie, bezbronny, ale Narod starożytny, kulturalny, w którego tonie powstały największe religie ludzkości. Wątpię, czy

jakikolwiek pismo ośmieliłoby się wydrukować podobne zdanie o jakimkolwiek innym Narodzie, czy mogłoby to ująć — bez konsekwencji. Wolno natomiast wydrukować zdanie: „Izraelici — to niebezpieczne robactwo”.

Twierdzenie, że Żydzi są narodem bezbronny jest prawdziwą rewelacją. Sądziłszyśmy dotychczas, że Żydzi są narodem aroganckim, a tu „Nasz Przegląd” wykazuje aż przesadną skromność.

Pretensja „Naszego Przeglądu”, że nie piszemy w analogicz-

ny sposób o innych narodach jest dość dziwna, jeśli się weźmie pod uwagę, że Żydzi sami przecież uważają się za naród wyjątkowy.

P. Pierrot (on to bowiem jest autorem tych żalów) tak ciągnie dalej:

Nie o to chodzi, czy plugawe obelgi mogą ugodzić w honor Narodu Żydowskiego. Piwociny i grudki błota nie dosięgają tego wysokiego miejsca, jakie zajmuje Izrael. Straszna natomiast jest ta zuchwałość, ta pewność siebie, z jaką rzuca się obelgi.

Być może, w porównaniu z tym, co się teraz dzieje, jest to sprawa drobna. Ale jakie charakterystyczne! Z jednej strony zuchwałość tych, którzy usiłują obrazić Narod Żydowski, z drugiej, żydowska bierność, rezygnacja, zwiększająca się nieuczłonością na zniewagę. Czy p. Pierrot pragnie, by Żydzi przestali być nieuczuli i zaczęli copędzej pikietować przed „ABC”?

Wreszcie p. Pierrot kończy:

Czy nie należałoby zgłosić do Sejmu projektu ustawy o ochronie godności i dobrego imienia każdego Narodu? Poszanowanie imienia każdego Narodu powinno płynąć z tej samej zasady moralnej, z jakiej wypływa poszanowanie godności każdego człowieka.

Nie to jest w tej chwili ważne, czy taka ustawa miałaby szanse uzyskania większości, ważne jest to, aby upomnieć się o ochronie imienia Narodu. Niechże będzie wiadome, czy wolno obrażać jakikolwiek Narod.

P. Pierrot zanadto się spieszy. Ustawę o ochronie godności Narodu Żydowskiego uchwalili bowiem dopiero pierwszy Sejm Żydowski na Madagaskarze.

Tragiczna śmierć 5-letniego chłopca

Świecie. (a) W siekarni p. Czajkowskiego w Bruchniewie (pow. świecie) synek zatrudniony tam robotnika Parola doszedł tak blisko do manewru, iż został porwany przez tryby, które zdruzgotały mu nogę. Chłopczyk przewieziony do szpitala w Świeciu niebawem zmarł.

Kury i bracia zagraniczni

mają ratować polskich Żydów

Jeśli nie można „po nad” to trzeba „pod”

W jednym z ostatnich numerów „Hajnta” ukazał się artykuł poświęcony ubojowi rytualnemu, a napisany przez samego Apolina rego Hartglasa.

P. Apolinary żydowskim zwyczajem zadaje filozoficzne pytania:

„Czy my naprawdę jesteśmy tak zupełnie niewinni w tej sprawie? Czyśmy sami nie okazali i to w lepszych czasach, kiedy mieliśmy większe polityczne możliwości — że możemy spokojnie deptać nogami nasze religijne uczucia i nasze prawa obywatelskie?”

P. Apolinary wraca myślą do dawnych dobrych czasów:

„To było jeszcze w grudniu 1919 r. Żadnego Hitlera jeszcze

wtedy nie było. Hasła tolerancji, praw mniejszości narodowych obowiązywały wtedy w całej polsce. To były miodowe miesiące włości. Z Żydami — zarówno własnymi, jak także — i to więcej jeszcze — amerykańskimi i angielskimi liczone się wtedy ogromnie. Konstytucji jeszcze nie było, ale traktat o mniejszościach gwarantował nam wolność religijną, obywatelskie równouprawnienie i święcenie szabatu i wtedy Sejm przyjął ustawę o godzinach pracy i wprowadzono także przymus święcenia niedzieli.

Wtedy jeszcze nikt nie był taki cyniczny w antysemityzmie, jak dziś.”

P. Apolinary zarzuca ortodoksyjnej „Agudzie”, że w decydującym momencie zawiodła, twierdząc, że „jeżeli niemożna przejść ponad, to trzeba pod”.

Po tym niestety było zapóźno, gdyż

„Nawet podczas rządzenia Barla próby zniesienia przymusowego wypożyczania niedzielnego nie pomogły; pomyślny kurs rządowy z lat 1926 — 1928 szybko się zmienił.”

I znowu p. Apolinary wspomina żałośliwie stracone okazje:

„Gdyby wtedy, 18 lat temu, nie opuszczono bojaźliwie pierwszych pozycji, którychby można było obronić — tobyśmy dziś silniejsi byli w walce. Gdyby wtedy nie postugiwano się polityczną metodą „ponad i pod”, wtedy kroczyłoby się po drodze lepszej i godniejszej politycznie i uniknęłoby się wielu porażek, które nas osłabiły.”

I dlatego: „Sytuacja jest zła, czasy ciężkie. Może zniesienie szechy nie zostanie wprowadzone. Może jeszcze zostanie uchylone. Trzeba się jednak przygotować. Samymi słowami nie pomożemy. Trzeba walczyć, trzeba protestować. Trzeba spróbować wszystkich legalnych środków. Ale nie można zapomnieć, że koniunktura jest nie pomyślna i środki nie są dobre. Możemy przegrać. Ale trzeba wykorzystać przerwy. Trzeba się przygotować, aby zająć jakieś pozycje w walce”.

Ale od czegoż żydowskie „kepele”. Na wszystko jest sposób:

Zastanówmy się więc obecnie, czy się nie uda podczas przerwy zorganizować całą sprawę inaczej, wychodząc z pewnych prawnych ogólników. Ustawa o kahałach żydowskich obowiązuje kahały do troczenia się o koszerne mięso dla ludności żydowskiej. Dłaczegoż więc nie starać się otrzymać pozwolenia od rządu, żeby kilka większych kahałów urządziło własne rzeźnie, albo otrzymało dla siebie część miejskiej rzeźni? W takiej kahałowej rzeźni zabijano by rytualnie określoną ilość bydła i znowu kahały same rozprzedawałyby mięso we własnych jatkach przez specjalnych urzędników; część mięsa większe kahały przesyłałyby mniejszym miasteczkom i mniejsze kahały także sprzedawałyby je we własnych jatkach przez własnych

W RÓWNEM WOŁ

można zaprenumerować „ABC” w Księgarni Im. Ks. Piotrowskiego przy ul. 3-go Maja 59.

urzędników. Cała sprzedaż pod kontrolą kahału i władz policyjnych, byłaby tylko sprzedażą detaliczną, tylko dla konsumentów, i rozumie się, tylko dla Żydów, wtedy nie można będzie powiedzieć, że całe społeczeństwo musi nieść ciężar rytualnej szechy. Wtedy nie można byłoby obwiniać żydowskich rzeźników o to, co nie jest.

Wiadomo, jeśli nie można „nad” trzeba „pod”. A p. Apolinary ma jeszcze inne wyjście: drob. Pisze więc:

Mianowicie, według ustawy o szechcie nie można bić rytualnie drobiu w otwartych rzeźniach; a więc można bić tak w domach. Byłoby dobrze rozwinąć propagandę, żeby Żydzi więcej jedli drobiu, niż mięsa, jednocześnie może nabyć było rozwinąć między Żydami w małych miasteczkach hodowlę drobiu.

Hodowlą drobiu — to całkiem poważną gałąź gospodarstwa, którą można uprawiać na całkiem małym przestrzeni, a nawet na zwykłym, małomiasteczkowym podwórku.

Jak prowadzić hodowlę drobiu i jak przy tym zarobić — niech nam

powiedzą niemieccy Żydzi w Palestynie.

W naszych małych miasteczkach można zrobić to samo — nie konieczne w takim wielkim zakresie, jak w Palestynie. Pod kontrolą inspektorów — specjalistów, i przy pomocy małych pożyczek, a także w formie kooperatywy producentów można rozwinąć między ludnością żydowską tę nową gałąź gospodarstwa.

Gdyby ludność żydowska spożywała więcej drobiu, toby można było całe masy małomiasteczkowych Żydów przenieść z drobnego handlu do tego nowego zajęcia. I rozumie się, wtedy ceny drobiu spadłyby, a zniesienie szechy straciłoby swoją ostrość.

P. Apolinary jest przy nadziei i pisze:

Przy dobrych chęciach, zjednoczonymi siłami i przy pomocy finansowej naszych zagranicznych braci można w ten sposób z przesładowania zrobić błogosławieństwo.

Nad tym warto się zastanowić. A więc „bracia zagraniczni” pomagaj przesładowanie zamienić na błogosławieństwo.

Masowe rewizje i aresztowania

wśród członków b. Żelaznej Gwardii

Znaleziono jakoby znaczną ilość broni

BUKARESZT, 18. 4. Wczoraj wieczorem ogłoszono następujący komunikat urzędowy: Organy policji i żandarmerii przejęły ostatnio szereg ulotek propagandowych rozpowszechnianych przez osobników, którzy należeli do rozwiązanej organizacji „Wszystko dla ojczyzny”. (b. Żelazna gwardia).

Podczas rewizji znaleziono u tych osobników broń i amunicję, posiadana nielegalnie. Rodzaj tej broni składającej się z karabinów maszynowych i ręcznych oraz granatów, dowodzi, że nie chodziło tutaj o środki obrony osobistej. W obliczu tych faktów ministerstwo spraw wewn. nakazało przeprowadzenie rewizji domowych u wszystkich dawnych kierowników rzeczony organizacji. Rewizje te zostały dokonane wieczorem dn. 16 bm. bez żadnych incydentów, zaś rezultaty ich potwierdzały całkowicie przypuszczenia władz bezpieczeństwa. Wszystkie osoby, u których znaleziono broń i amunicję, zostały aresztowane i prze-

kazane władzom sądowym z zachowaniem przepisów prawnych. Należy podkreślić, że cały ten ruch nie wykraczał poza ograniczony ściśle krąg zawodowych agitatorów, podczas gdy szersze masy obywateli pozostały wobec niego całkowicie obojętne.

Marszałek Averescu wystosował do b. premiera prof. Jorgi pismo, w którym składa mu podziękowania z okazji podjęcia akcji mającej położyć kres t. zw. ruchowi Legionistów oraz wyraża gotowość

wystąpienia w charakterze świadka w procesie sądowym.

Zamknięcie dzienników

BUKARESZT, 18. 4. Dzienniki „Cuvantul” i „Bunacestire”, które uchodziły za organy rozwiązanej Żelaznej Gwardii, zostały z polecenia władz, zamknięte na czas nieokreślony bez podania motywów.

Gdy żelazna wola napotka wolę stalową

P. Witold Ipoński - Lenkiewicz w ostatnim numerze „Pamiętniczka” pisze:

Wielkie zamary wodzów Trzeciej Rzeszy w jednym tylko wypadku mogłyby się nie udać lub ulec wypaczeniu. Wtedy mianowicie — gdy olbrzymi kompleks dynamizmu i żelaznej konsekwencji, jakim jest dzisiaj państwo swastyki, napotka na swej drodze inny kompleks interesów, woli i determinacji. Nie zawsze bawłem w dziejach rozstrzygał o wyniku walki stosunek suchych liczb. Niezawsze też udało się uniknąć starcia prostą demonstracją swojej przewagi. Gdy Cesarstwo Niemieckie zażądało od Belgii prawa przemarszu przez jej terytorium, odpowiedź brzmiała: „Belgia nie jest drogą, lecz państwem”. Gdy przed Termopilami

Kserkses zażądał wydania broni przez Spartańczyków, otrzymał odpowiedź: „Przyjdźcie i weźcie”. Niezawsze też wkraczające do obcego kraju wojska witane będą, jak w Austrii, okrzykami i wywieszaniem flag. Istnieją przypuszczalnie kraje, w których wkraczająca armia może spotkać się z innymi nastrojami i z innym powitaniem. „Historia jest posłuszna woli ludzkiej” — pisał Adam Skwarezyski, lecz sytuacja wikała się i komplikuje, gdy czyjejs żelaznej woli przeciwstawi się wola — stalowa.

W GRUDZIADZU

zaprenumerować „ABC” można u p. Wawrzyńca Borowczyka ul. Mickiewicza 23.

Żydowski „Nowy Głos”

pomieszcza cyniczny wierszyk

o kardynale w edeńskim

Ze Lwowa donoszą nam: Żydowski „Nowy Głos” na wieść o prohitlerowskim stanowisku kardynała Innitzera w okresie plebiscytu zamieszcza sobie taki cyniczny wierszyk.

O tej posiadzie zawsze marzyłem, Lecz gdy to „Heil” przeczytałem, Natychmiast zdanie swoje zmieniłem,

I nie chcę już być kardynałem. Zuchwały Żyd niechby sobie robił dowcipy o swojej kandydaturze na posadę cadyka, bo mu z tym bardziej... do pejsów.

Jak na zachowanie się przybłądy w katolickiej Polsce — trochę za wiele arogancji.

Wyścig pracy w Węgrowie

Rekord pobiło starostwo

Otrzymałmy ciekawy dokument świadczący o „sprawności” pracy starostwa w Węgrowie. Jest to pismo do Zarządu Oddziału Związku b. Ochotników Armii Polskiej w Węgrowie. W piśmie tym podpisany za starostę pan wicestarosta Wiadka donosi:

„Powołując się na decyzję Komisariatu Rządu na m. st. Warszawy z dn. 26. IX. 1935 r. L. B. S. II — 5/79,

Starostwo uchyła pismo swe z dn. 3. IX. 35 r. L. B. 8/246 w sprawie unieruchomienia działalności organizacyjnej Oddziału Związku w Węgrowie.”

Pismo nosi datę 18 lutego 1938 r. — a więc od czasu decyzji Komisariatu Rządu upłynęło 2 lata i 5 miesięcy. — Przez tak długi okres czasu starostwo przygotowywało swoje pismo. Istotnie rekord szybkości.

Tajny skład amunicji

w płonąącym domu

LUNINIEC, 18. 4. We wsi Sienkiewice, powiatu łuninieckiego wybuchł niebezpieczny pożar. Ogień

powstał jednocześnie w dwóch zabudowaniach.

Z pomocą pospieszył oddział KOP-u pod dowództwem mjr. Dyszkiewicza.

Groźny pożar

INOWROCŁAW, 18. 4. (wi). W zabudowaniach gospodarczych Bartza w Trłgaju groźny pożar, strawił wielką oborę i chlewy. Przybyłe 7 straży pożarnych zdołały ogień zlokalizować, zabezpieczając pobliskie zabudowania. Pożar powstał prawdopodobnie od porzuconego niedopałka pa pierosa po odejściu bezdomnych włóczęgów.

Silny wicher bardzo utrudniał akcję ratunkową i cała wieś zagrożona, lecz dzięki energicznej akcji kopistów spłonęło tylko dwie zagrody.

Akcja ratunkowa była również i z tego powodu utrudniona, bowiem nastąpiły niespodziewane wybuchy ukrytej potajemnie w tych zabudowaniach amunicji. Policja prowadzi obecnie w tej sprawie energiczne dochodzenie.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Telefony 666-62 (sekretariat), 330-59 (Dział gospodarczy „Kronika Kupiecka”) Oddział miejski „ABC” Al. Jerozolimska 3a Tel. 88.333 przyjmują interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00

ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121 Tel. 309-33, 309-32 (Kasa, ochaliteria) Kantor prenumerata: Al. Jerozolimska 3a i piętro Tel. 8-18-33 Zarząd i Dział Ogłoszeń. Al. Jerozolimska 3a tel. 727-33 Konta PKO 23400 Skrzynka Pocztowa 745 Adres telegraficzny — ABC Warszawa

PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103, tel. 111-44 Biuro czynne w godz. 10. 13-15-18 Poznań, 27 Grudnia Włocławek, Cyganki 34, tel. 135 Katisz, Rzeźnicza 4, tel. 477 Katowice, ul. Starowiejska 3.

PRENUMERATA: miesięczna (z odnośnikiem do domu) i na prowincji z 2.30 miesięcznie, wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza z 3.30 miesięcznie Za granicą z 4.00 Wyd. B (z premią książkową) 5.50 W Austrii, Czechosłowacji, W M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty tak w kraju.

Za zwrot nadesłanych a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości i milimetra przez szerokość lednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalty) na 1-ej stronie — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) 80 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr. na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł. opisy specjalne — 3 zł. lekarskie 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, tusty druk — podwójnie Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N) a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada

Dział ogłoszeń: Al. Jerozolimska 3a Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 7-27-33